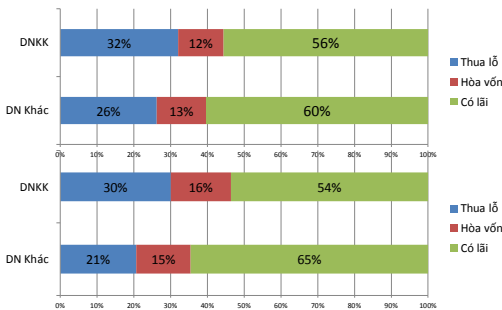

MINH BẠCH THÔNG TIN VỀ KHOÁNG SẢN – KHOẢNG CÁCH TỪ PHÁP LÝ ĐẾN THỰC TIỄN VÀ CÁC TÁC ĐỘNG ĐỐI VỚI ĐẦU TƯ TƯ NHÂN

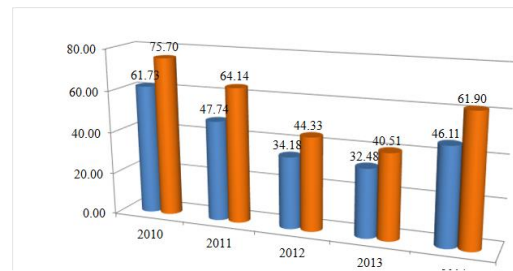
Nguyễn Minh Đức
Ban Pháp chế - VCCI

VÌ SAO CẦN MINH BẠCH THÔNG TIN VỀ CÁC DỰ ÁN KHOÁNG SẢN

Kết quả kinh doanh của các doanh nghiệp khoáng sản

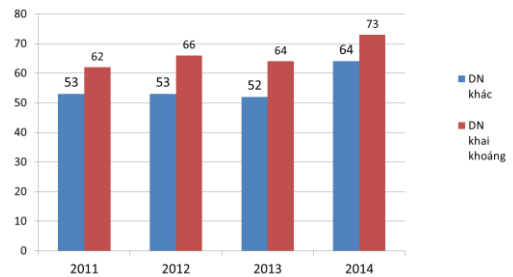

Triển vọng kinh doanh của các doanh nghiệp khoáng sản

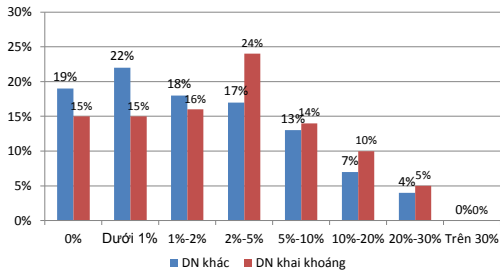

STT	Tên nguồn thu	Căn cứ tính	Nơi quản lý	Sử dụng
1	Tiền cấp quyền khai thác khoáng sản	Trở lượng mỏ, giá tính thuế tài nguyên	Ngân sách trung ương, Ngân sách địa phương	Theo mục đích sử dụng ngân sách địa phương
2	Thuế tài nguyên	Sản lượng khai thác, giá tính thuế tài nguyên	Ngân sách địa phương	Theo mục đích sử dụng ngân sách địa phương
3	Phi bảo vệ môi trường đối với khai thác khoáng sản	Sản lượng khai thác, mức phí	Ngân sách địa phương	Bảo vệ môi trường liên quan đến khai thác
4	Phi bảo vệ môi trường đối với nước thải, chất thải rắn	Khối lượng chất thải, thành phần chất thải	Ngân sách địa phương, Quỹ Bảo vệ môi trường địa phương	Bảo vệ môi trường liên quan đến chất thải
5	Thuế xuất khẩu	Lượng khoáng sản, giá xuất khẩu	Ngân sách trung ương	Theo mục đích sử dụng ngân sách địa phương
6	Tiền kỹ quỹ cải tạo, phục hồi môi trường	Chi phí thực hiện để án đóng cửa mỏ	Quỹ Bảo vệ môi trường	Hoàn trả cho việc thực hiện đề án
7	Thuế giá trị gia tăng	Sản lượng bán ra, giá tính thuế giá trị gia tăng	Ngân sách trung ương, ngân sách địa phương	Theo mục đích sử dụng ngân sách địa phương
8	Thuế thu nhập doanh nghiệp	Lợi nhuận của doanh nghiệp	Ngân sách trung ương, ngân sách địa phương	Theo mục đích sử dụng ngân sách địa phương
9	Thuế bảo vệ môi trường (đối với than)	Sản lượng, thuế suất tuyệt đối	Ngân sách trung ương, ngân sách địa phương	Theo mục đích sử dụng ngân sách địa phương
10	Thuế sử dụng đất phi nông nghiệp	Diện tích đất, giá đất	Ngân sách địa phương	Theo mục đích sử dụng ngân sách địa phương
11	Tiền sử dụng số liệu, thông tin về kết quả điều tra, thăm dò khoáng sản của Nhà nước	Khối lượng công trình thi công, đơn giá tại thời điểm nộp	Ngân sách trung ương	Theo mục đích sử dụng ngân sách địa phương
12	Phi thẩm định báo cáo đánh giá tác động môi trường	Tổng mức đầu tư dự án	Cơ quan thẩm định báo cáo	Để thẩm định báo cáo
13	Phi thẩm định phê duyệt trữ lượng khoáng sản	Tổng kinh phí thăm dò	Cơ quan thẩm định phê duyệt trữ lượng	Để thẩm định phê duyệt trữ lượng
14	Các loại lệ phí hồ sơ cấp phép	Mức phí cố định	Cơ quan cấp phép	Làm thủ tục cấp phép
15	Các khoản đóng góp từ nguyên cho người dân và chính quyền địa phương	Tự nguyện hoặc do chính quyền địa phương ấn định	Trực tiếp cho người dân, các tổ chức tại địa phương, chính quyền địa phương	Cho các mục đích đã được đặt ra khi đóng góp

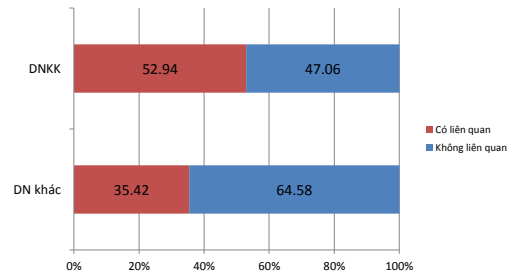
Tỷ lệ DN thường xuyên phải chi phí không chính thức

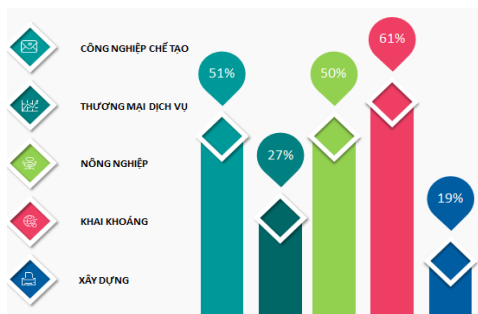
Mức chi phí không chính thức

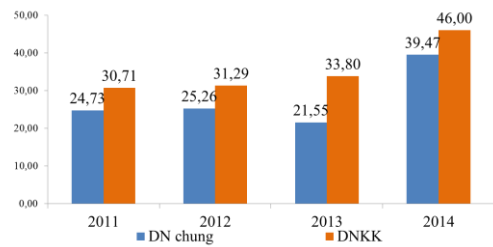
Tỷ lệ DN có mối quan hệ với Nhà nước

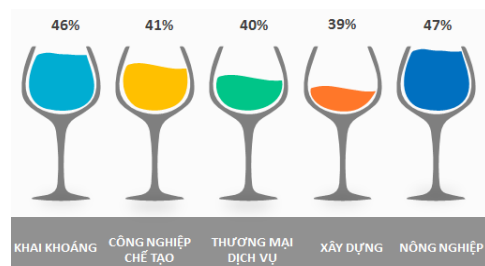
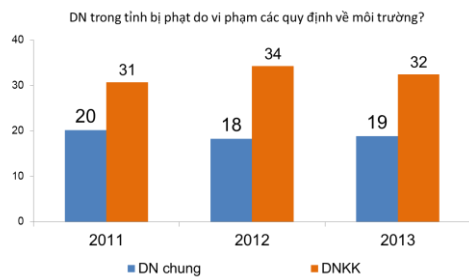
Tỷ lệ DN bị thanh kiểm tra về môi trường

Tỷ lệ DN bị thiệt hại vì ô nhiễm môi trường

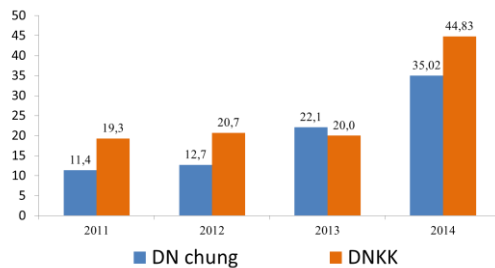
Tỷ lệ DN bị phạt do vi phạm quy định về môi trường

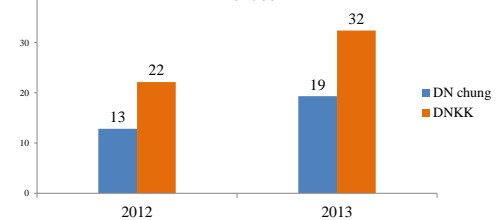
Thể chế pháp lý quản lý ngành khoáng sản	Lấy ý kiến rộng rãi khi soạn thảo quy định pháp luật Công khai các văn bản pháp luật sau ban hành
Quy hoạch khoáng sản	Lập quy hoạch, sửa đổi quy hoạch khoáng sản Lấy ý kiến khi lập quy hoạch khoáng sản Công bố quy hoạch khoáng sản
Thông tin về tiềm năng khoáng sản	Công bằng về quyền tiếp cận thông tin khoáng sản
Cấp phép hoạt động khoáng sản	Phân định khu vực đấu giá, không đấu giá Đấu giá quyền khai thác khoáng sản Thủ tục cấp phép tại khu vực không đấu giá Lấy ý kiến trước khi cấp phép hoạt động khoáng sản (DTM)
Giám sát hoạt động khoáng sản	Công bố các giấy phép hoạt động khoáng sản đã cấp Bảo cáo kết quả thăm dò khoáng sản Bảo cáo kết quả khai thác khoáng sản Bảo cáo quản lý nhà nước về khoáng sản
Trách nhiệm tài chính, môi trường, xã hội	Bảo cáo tài chính của doanh nghiệp Công khai việc quản lý và sử dụng nguồn thu của nhà nước Công khai đề án đóng cửa mỏ và thực hiện đề án Công khai việc đóng góp và sử dụng các khoản hỗ trợ của doanh nghiệp cho chính quyền và người dân địa phương

ĐÁNH GIÁ MỨC ĐỘ MINH BẠCH CỦA NGÀNH KHAI KHOÁNG

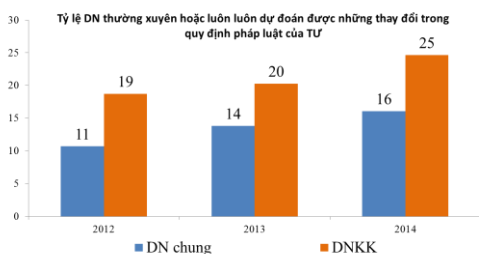
Tỷ lệ DN thường xuyên tìm hiểu pháp luật

Tỷ lệ DN từng tham gia góp ý kiến về các quy định, chính sách của Nhà nước

Quy hoạch khoáng sản

- Bộ TNMT:
 - 1 quy hoạch, công bố đầy đủ
- Bộ Xây dựng:
 - 2 quy hoạch, công bố đầy đủ
- Bộ Công Thương
 - 12 quy hoạch, 59 lần bổ sung, một vài quy hoạch công bố thiếu phụ lục
- Tỉnh Quảng Ninh
 - 4 quy hoạch, công bố đầy đủ
- Tỉnh Bình Định:
 - 1 quy hoạch, 2 lần bổ sung, không công bố bản bổ sung, có bản đồ hoạt động khoáng sản

Công bố khu vực khoáng sản phân tán nhỏ lẻ (để địa phương cấp phép)

- Các địa phương đề nghị đưa vào 874 khu vực khoáng sản phân tán nhỏ lẻ
- Bộ TNMT mới chỉ chấp nhận 167 khu vực.
- Phê duyệt theo đợt (đến nay mới có 3 đợt).
- Các quyết định phê duyệt này không được công bố.

Công bố khu vực không đấu giá

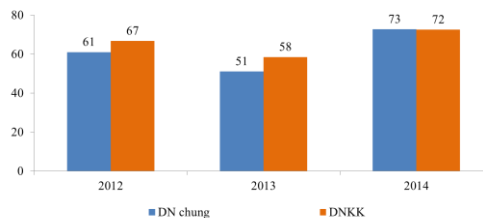
- Quyết định 203/QĐ-TTg ngày 27/01/2014, công bố đầy đủ
- Ngoài ra, Thủ tướng còn quyết định các mỏ đơn lẻ thuộc diện không đấu giá, nhưng không tìm được văn bản.

Muốn được cấp mỏ phải xin điều chỉnh quy hoạch

- **Hỏi:** *Doanh nghiệp làm thế nào để biết đến mỏ khoáng sản này?*
- **Trả lời:** Công ty mẹ của chúng tôi có kinh nghiệm hàng chục năm trong lĩnh vực khoáng sản. Lãnh đạo chúng tôi có kinh nghiệm, tham khảo bản đồ địa chất cũng có, rồi cũng liên hệ với Tổng cục để hỏi. Chúng tôi đi sơ bộ, lấy mẫu kiểm nghiệm thấy có cơ hội mới làm thủ tục thăm dò.
- **Hỏi:** *Quá trình làm thủ tục thăm dò thế nào?*
- **Trả lời:** Đầu tiên phải đưa diện tích này vào quy hoạch của Bộ Công Thương. Xin điều chỉnh quy hoạch mất hơn một năm. Sau đó xin quyết định của Thủ tướng vào diện không đấu giá, cũng mất một năm. Chúng tôi nhờ qua Ủy ban nhân dân tỉnh đề xuất. Rồi phải xin phép đi khảo sát thực địa, lấy ý kiến đến 10 đơn vị của địa phương, rất mất thời gian vì có những nơi họ chậm trả lời. Phải tổ chức rà soát bom mìn. Khi đi thực địa thì có mời các đơn vị của địa phương. Sau đó mới lập đề án thăm dò rồi mới xin cấp phép thăm dò.

Thông tin về khoáng sản

Cần mối quan hệ với cơ quan nhà nước để tiếp cận thông tin, tài liệu

Đấu giá

- 12 mỏ cát làm vật liệu xây dựng ở Quảng Bình, Kon Tum, thu được 3,6 tỷ đồng.
- Một số mỏ ở Quảng Ngãi thu được 5,1 tỷ đồng.
- Tổng số 75 giấy phép do Bộ TNMT cấp và 853 giấy phép do UBND cấp tỉnh cấp (01/01/2014-31/06/2015)

Hỏi: *Làm sao công ty anh chị biết về mỏ khoáng sản đó để xin đưa vào quy hoạch?*

Trả lời: Thực ra thì các sếp của bên mình có mối quan hệ với cán bộ nhà nước nên mới biết.

Hỏi: *Việc nộp tiền sử dụng tài liệu của doanh nghiệp có vướng mắc gì không?*

Trả lời: Chúng tôi đồng ý việc trả tiền 186, nhưng thông tin phải chính xác. Thông tin mà không chính xác thì Nhà nước phải bồi thường cho tôi chứ. Bây giờ tài liệu bảo là có thần tượng, tôi đào thẳng vào đó mà không có gì thì ai đền bù cho tôi?

Hỏi: *Việc tổ chức đấu giá hiện nay có gì vướng mắc?*

Trả lời: Mỏ chưa thăm dò thì không biết đấu giá kiểu gì. Mình chẳng biết tính giá khởi điểm thế nào mà doanh nghiệp họ cũng sợ rủi ro, không dám bỏ giá. Với lại chi phí dịch vụ đấu giá quá cao. Họ tính theo phần trăm giá trị mỏ, mà mỏ khoáng sản thì giá trị lớn.

Hỏi: *Việc tổ chức đấu giá hiện nay có gì vướng mắc?*

Trả lời: Thực ra các mỏ đưa ra đấu giá thì giá trị kinh tế không cao.

Không đấu giá

- Website của TCĐCKS hiện đăng tải 38 trường hợp xin cấp phép thăm dò khoáng sản không qua đấu giá.
- Nhưng mỗi trường hợp lại không có thông tin về ngày đăng hay thời gian hết hạn.
- Trong 3 năm, 2012-2014, Bộ TNMT đã cấp 112 giấy phép thăm dò khoáng sản không qua đấu giá, 17 trường hợp gia hạn, 95 trường hợp cấp mới.

Công khai các giấy phép hoạt động khoáng sản đã cấp

- Pháp luật không bắt buộc
- TC ĐCKS có công khai, nhưng thường rất muộn
- Các thông tin được công bố:
 - Số giấy phép
 - Ngày cấp
 - Loại khoáng sản
 - Vị trí mỏ
 - Tên doanh nghiệp được cấp phép
 - Diện tích
 - Thời hạn
 - Trữ lượng
 - Sản lượng
 - Một số ghi chú khác

Lấy ý kiến về việc cấp phép dự án khoáng sản

- Ba vòng lấy ý kiến:
 - Lấy ý kiến trước khi cấp phép hoạt động khoáng sản
 - Lấy ý kiến trước khi cấp phép đầu tư, chủ trương đầu tư
 - Lấy ý kiến khi lập báo cáo ĐTM

Báo cáo kết quả hoạt động khoáng sản

Hỏi: Doanh nghiệp nộp tiền cấp quyền có khó khăn không?

Trả lời: Doanh nghiệp tôi khai báo đúng sản lượng khai thác được, nên khi thu thêm tiền cấp quyền thì cũng khó khăn, nhưng không khó khăn bằng những doanh nghiệp trước nay báo cáo sản lượng thấp xuống nhằm giảm thuế tài nguyên.

Hỏi: Tại sao?

Trả lời: Vì tiền cấp quyền tính trên trữ lượng còn lại, tức là tổng trữ lượng trừ đi phần trước nay đã khai thác. Nếu doanh nghiệp báo cáo kết quả khai thác thấp đi thì phần còn lại nhiều hơn, nên phải nộp tiền nhiều hơn.

Hỏi: Doanh nghiệp cho rằng tiền cấp quyền khai thác khoáng sản được tính dựa trên kết quả thăm dò là không hợp lý vì kết quả này không chính xác. Nhưng thăm dò khoáng sản là việc doanh nghiệp làm, kết quả thăm dò doanh nghiệp chịu trách nhiệm, sao lại có thể cho rằng kết quả không chính xác?

Trả lời: Đúng là thăm dò khoáng sản do doanh nghiệp làm. Nhưng trước đây, khi chưa tính tiền cấp quyền khai thác khoáng sản thì báo cáo trữ lượng chỉ để phê duyệt cho qua. Vì thế mà doanh nghiệp cố gắng báo cáo trữ lượng cao lên một chút. Sau này khai thác ít hơn trữ lượng cũng không sao. Chứ nếu báo cáo trữ lượng thấp, sau này lỡ may khai thác vượt trữ lượng lại bị xử lý.